

## KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: Metodologia badań naukowych (SDR-1-Ps-MBN)

Nazwa w języku polskim:

Nazwa w jęz. angielskim: METHODOLOGY OF SCIENTIFIC RESEARCH

### Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Szkoła Doktorska UKW  
Przedmiot dla jednostki: Szkoła Doktorska UKW  
Cykl dydaktyczny: Rok akademicki 2025/26  
Koordynator przedmiotu cyklu: dr hab. Barbara Ciżkowicz prof. nadzw.

### Domyślny typ protokołu dla przedmiotu:

Zaliczenie na ocenę

### Język wykładowy:

polski

### Dyscyplina

psychologia

### Dane dotyczące przedmiotu cyklu:

### Domyślny typ protokołu dla przedmiotu cyklu:

Zaliczenie na ocenę

### Szczegóły zajęć i grup

Ćwiczenia (30 godzin)

#### Literatura:

Brzeziński, J. (2019). Metodologia badań psychologicznych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.  
Bukve, O. (2019). Designing Social Science Research. Cham: Springer. Open access book: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-03979-0>  
Flick, U. (2011). Jakość w badaniach jakościowych. Wydawnictwo Naukowe PWN.  
Flick, U. (2010). Projektowanie badania jakościowego. Wydawnictwo Naukowe PWN.  
Guba, E., Lincoln, Y. (2009). Kontrowersje wokół paradygmatów, sprzeczności i wyłaniające się zbieżności. W: N. Denzin, Y. Lincoln (red.), Metody badań jakościowych. T. 1. Wydawnictwo Naukowe PWN.  
Kvale, S. (2012). Prowadzenie wywiadów. Wydawnictwo Naukowe PWN.  
Łaguna, M., Razmus, W (red.) (2018). Analiza danych: nowe wyzwania. Polskie Forum Psychologiczne, 23, 2, 227-412. (wybrane artykuły)  
Page, M. P. A. (2009). Czego metody neuroobrazowania funkcjonalnego nie wyjaśnia psychologom procesów poznawczych? W: K. Jodzio (red.), Neuropsychologia. Współczesne kierunki badań (s. 15-53). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.  
Such, J., Szcześniak, M. (1997). Filozofia nauki. Wydawnictwo Naukowe UAM Raporty i listy kontrolne dostępne na stronach: [www.consort-statement.org](http://www.consort-statement.org) [www.spirit-statement.org](http://www.spirit-statement.org) [www.prisma-statement.org](http://www.prisma-statement.org)

#### Efekty uczenia się:

U1: zna paradygmaty badań oraz rozumie konsekwencje ich wyboru na różnych poziomach ogólności (ontologii, epistemologii, metodologii).  
U2: trafnie posługuje się pojęciami metodologicznymi takimi, jak próba, populacja, zmienna, wskaźnik, operacjonalizacja, problem badawczy, hipoteza badawcza.  
U3: adekwatnie do problematyki badań dobiera metody prowadzenia badań, rozumie i bierze pod uwagę zalety i ograniczenia każdej z metod.  
U4: zna aktualne trendy w prowadzeniu badań oraz nowe sposoby pomiaru zmiennych, orientuje się w wyzwaniach metodologicznych, jakie ze sobą niosą. U5: zna aktualne wymogi metodologiczne w zakresie prowadzenia badań w psychologii oraz raportowania ich wyników  
K1: stosuje zasady etyczne w prowadzeniu badań.

#### Metody i kryteria oceniania:

aktywność na ćwiczeniach (U1, U2, U3) + zaprojektowanie, opracowanie oraz prezentacja projektu badań ilościowych (U2, U3, U4, U5, K1) + zaliczenie pisemne sprawdzające (U2, U4, U5): • umiejętności doboru typu badań do przedmiotu badań; • umiejętności formułowania problemów, hipotez, doboru zmiennych i ich operacjonalizacji; • znajomość metod doboru próby i ich konsekwencji dla formułowanych wniosków.

#### Kryteria oceniania:

ocena dostateczna: zaliczenie każdej z form zaliczenia w stopniu potwierdzającym osiągnięcie uwzględnionych efektów kształcenia w stopniu zadowalającym  
ocena dobra: zaliczenie każdej z form zaliczenia w stopniu potwierdzającym osiągnięcie uwzględnionych efektów kształcenia w stopniu dobrym;  
ocena bardzo dobra: zaliczenie każdej z form zaliczenia w stopniu potwierdzającym osiągnięcie uwzględnionych efektów kształcenia w stopniu bardzo dobrym

#### Zakres tematów zajęć:

Wiedza naukowa jako rodzaj wiedzy ludzkiej; zasada racjonalności i intersubiektywizmu; klasyfikacja nauk; schemat poznania w naukach empirycznych; cele badań naukowych; język badań (pojęcia, definicje, teorie); badania ilościowe vs jakościowe - wady i zalety ich stosowania; kumulatywny vs. rewolucyjny rozwój nauki; struktura procesu badawczego; systematyzacja wiedzy na temat prowadzenia badań psychologicznych z uwzględnieniem badań reprezentacyjnych i replikacyjnych. Wyzwania metodologiczne związane z współczesnymi metodami pomiaru i sposobami prowadzenia badań (np. pomiary neuroobrazowe i neurofizjologiczne, badania wielozmiennowe, modelowanie równań strukturalnych, sieci neuronowe).  
Współczesne wymagania metodologiczne dotyczące planowania badań z uwzględnieniem protokołu badania RCTs (Standard Protocol Items: Recommendations for Interventional Trials – SPIRIT). Współczesne wymagania dotyczące raportowania wyników badań: • • CONSORT stands for Consolidated Standards of Reporting Trials • • Rozszerzenia CONSORT dla: badań pilotażowych; badań nad skutecznością interwencji nefarmakologicznych (CONSORT-NPT); studiów przypadków (CENT) Rola i metodologia przeglądów systematycznych i metaanaliz. Wytyczne Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA).

**Literatura uzupełniająca**

Brzeziński, J. (red.) (2006). Metodologia badań psychologicznych. Wybór tek-stów. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. (wybrane rozdziały)

Chan, A., Tetzlaff, J.M., Gøtzsche, P.C., et al. (2013). SPIRIT 2013 explanation and elaboration: guidance for protocols of clinical trials. BMJ; 346 :e7586

Ciżkowicz, B. (2015). Metodologiczne aspekty zasady komplementarności, Kultura i Edukacja, 1, 113-128. Wyd. Adam Marszałek ISSN 1230-266X.

Goodwin, J. C. (2010). Research in Psychology. Methods and Design. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc.

Kuhn, T. (2011). Struktura rewolucji naukowej. Aletheia

Popper, K. (2017). Logika odkrycia naukowego. Znak

- Metody dydaktyczne**
- ćwiczenia konwersatoryjne
- ćwiczenia laboratoryjne
- metody dyskusyjne
- metody pracy ze źródłami

**Rygory zaliczenia zajęć**

zaliczenie na ocenę

**Dane grup zajęciowych**

Grupa numer 1

**Prowadzący grupy:**

dr hab. Barbara Ciżkowicz, prof. nadzw.

**Przynależność do grup przedmiotów w cyklach:**

| Opis grupy przedmiotów                                     | Cykl pocz. | Cykl kon. |
|------------------------------------------------------------|------------|-----------|
| 1 rok, szkoła doktorska, dyscyplina psychologia (SDR-Ps-1) | 2020       |           |